

РЕШЕНИЕ

№ 160

гр. Варна, 23.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на девети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Ванухи Б. Аракелян

Членове: Анета Н. Братанова
Магдалена Кр. Недева

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Анета Н. Братанова Въззивно търговско дело
№ 20213001000364 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 ГПК. Образувано е по постъпила въззивна жалба от ЗД „БУЛ ИНС“ АД срещу решение № 70/15.03.2021 год., постановено по т.д.№ 940/2020 год. по описа на ВОС, с което съдът е осъдил ЗД „БУЛ ИНС“ АД да заплати на В. АТ. Л., ЕГН *****, от гр. Белослав, ул. „Трети Март“ № 20, сумата от 90 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания вследствие причинените му телесни повреди при ПТП на 01.10.2016 г., в гр. Белослав, обл. Варна, причинено от водача на застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при горепосоченото застрахователно дружество лек автомобил „Форд Фокус“, с ДК № В 7262 ВХ, управляван от Н П Н, ведно със законната лихва от 09.10.2016г., на основание чл. 432 КЗ и чл. 497 КЗ вр. чл. 86 ЗЗД.

Въззивникът обжалва решението в частта, с която съдът е осъдил застрахователното дружество да заплати обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 60 000 лв. до присъдените 90 000 лв., ведно с присъдената законна лихва, считано от 09.10.2016 год. Счита решението в обжалваната му част за неправилно и незаконосъобразно. Присъденото обезщетение за разликата над 60 000 лв. намира за прекомерно и противоречащо на разпоредбата на чл. 52 ЗЗД и принципа за справедливост, за несъобразено със социално-икономическата обстановка в страната. Намира, че справедливото обезщетение за получените от В. АТ. Л. травматични увеждания е в размер на 60 000 лв. Поддържа възражението за съпричиняване. Излага съображения, че законната лихва не е дължима от

09.10.2016г. Липсва уведомление за ПТП, което да е постъпило от името на водача на л.а. Форд Фокус – признат за виновен за настъпването на процесното ПТП. С получаване на препис от исковата молба застрахователното дружество е узнало за настъпилото ПТП. Моли съда да отмени решението в обжалваната му част, в т.ч. и за разноските, като отхвърли исковата претенция за разликата над 60 000 лв. до присъдените 90 000 лв., ведно със законната лихва считано от 09.10.2016 год., като неоснователен. Претендира направените по делото разноски за двете инстанции.

В законоустановения срок е постъпил писмен отговор от В.Л., чрез адв. Г., с който се оспорва основателността на предявената жалба с подробно изложени съображения за това. Намира обжалваното решение за правилно и законосъобразно, поради което същото следва да бъде оставено в сила.

Предявената въззивна жалба е редовна и надлежно администрирана.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Производството пред ВОС е образувано по предявен иск от В. АТ. Л. срещу ЗД БУЛ ИНС АД за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 90 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания вследствие причинените му телесни повреди при ПТП настъпило на 01.10.2016г., в гр. Белослав, обл. Варна, причинено от водача на застрахован по застраховка „Гражданско отговорност“ при ответното дружество лек автомобил „Форд Фокус“, с ДК № В 7262 ВХ, управляван от Н П Н, ведно със законната лихва от датата на увреждането, на основание чл. 432 от КЗ и чл. 497 от КЗ вр. чл. 86 от ЗЗД.

С оглед очертаните предметни предели на въззивната проверка съдът приема за безспорни предпоставките за възникване отговорността на застрахователя – наличието на деликт при съответното авторство, противоправност и вина (влязло в сила решение №1244/09.07.2018г. по НАХД № 2357/2018г. по описа на ВРС); наличието на валидно застрахователно правоотношение между причинителя и застрахователното дружество по застраховка „гражданска отговорност“; настъпването на застрахователно събитие като юридически факт, пораждащ отговорността на застрахователя.

Въззивните възражения са сведени единствено до наличието на съпричиняване и до определяне на размера на дължимата обезвреда за претърпяните неимуществени вреди. Спори се и относно началния момент, от който се дължи законната лихва за забава върху претендираната сума.

1. По размера на претендираните неимуществени вреди:

От назначената и приета по делото СМЕ се установява, че травматичните увреждания, получени вследствие на ПТП са: разкъсно-контузна рана в областта на главата; фрактура на 11-то и 12-то десни ребра;

ограничена контузия на бял дроб в ляво; фрактура на тазовия пръстен на две места- лонното съчленение с раздалечаване и в областта на дясна кръстцово-хълбочна става; травматичен деколман-отслояване и размачкване на тъканите в областта на дясното бедро и междинницата, кръвоизлив в тестикуларната торбичка, разкъсно-контузна рана на ляво бедро. Поради фрактура на 5-а дланна кост (на лява ръка) е поставена метална фиксация, която в рамките на хоспитализацията е свалена.

Към датата на инцидента ищецът е бил на 61 години, в добро за възрастта си физическо здраве. В резултат на процесното ПТП на пострадалия са били причинени телесни повреди, за възстановяването на които е бил хоспитализиран за срок от 2 месеца, седем дни от които – в интензивно отделение. През това време е претърпял редица отделни хирургични интервенции. Паралелно е назначено и консервативно лечение, включващо медикаменти с насока преодоляване обичайните усложнения от инфекции и тромбози, такива за овладяване на болковия синдром, както и курс по рехабилитация.

В отговора на поставената 2-ра и 3-та задача на вещото лице-експерт по СМЕ се съдържат данни за това, че основните функции на долните крайници са се възвърнали в обичайния срок за възстановяване, но не в пълния обем и сила на движение. Придвижването си пострадалият осъществява посредством помощни средства. Вследствие на някои от травмите ищецът е получил трайни изменения, които са без изглед за самостоятелно възстановяване и изглаждане. По отношение травмата на дланната кост вещото лице указва за наличието на отклонение в позицията на пети пръст, без това да засяга в съществена степен хващателната функция. Страда от почти постоянни болки в областта на таза, като успоредно с това се налага да търпи и други физиологични страдания, като неволното изпускане на урина, тръпнене и безчувственост на пръстите на долните крайници, и често появяващ се оток на скротума. По данни на вещото лице някои от споменатите оплаквания биха могли да се засият в бъдеще или да се проявят с по-голяма честота и същевременно да провокират редица усложнения. При изслушването на заключението в о.с.з. (л.158) в.л. е привело данни, че самостоятелните движения у пострадалия (без помощни средства) са възможни, но са съвсем кратки. Пълно възстановяване не би могло да се очаква, възможно е постигането само на подобряване на състоянието и то при по-продължителна физиотерапия.

Съобразно събраните гласни доказателства – показания на св. П /син на пострадалия/ ищецът до процесното ПТП е работел и е бил в добро общо здравословно състояние, напълно здрав, без хронични заболявания. Вече четвърта година използва проходилка. Не може да се обслужва сам и до тоалетна ходи с придружител. Грижи за пострадалия полагат синът му и снаха му. Има моменти, в които може да се придвижва сам с помощта на проходилката, но само на малки разстояния, придружено с умора и болки в областта на операциите, с приведена стойка, без възможност да върви

самостоятелно.

За персистиращата промяна в емоционалното състояние на ищеца свидетелстват както приетата по делото СПЕ, така и показанията на св. П (син на пострадалия). Диагностицираните от в.л. психични разстройства у пострадалия се дължат на преживения травматичен шок и на множеството наранявания, които в съвкупност дават развитие на един церебрастен синдром, който се изразява в болки, отпадналост, недобро съсредоточаване, мисли за безперспективност и оформя клиничната симптоматика, описана в експертизата /така и устни обяснения на вещото лице в о.с.з./. Състоянието на пострадалия се квалифицира от експерта като посттравматичен мозъчен синдром. Вещото лице сочи малка вероятност от възстановяване. Констатиран е значим стрес от преживяното ПТП, трансформирал се към момента на изследването от в.л. в психотравма. Констатирана е нарушена адаптация у пострадалия, който се „примирява“ с обстоятелствата от живота и формализира отношенията си. Вследствие на освидетелстването, макар и извършено след години, вещото лице указва за липсата на рационално преработване и освобождаване от въздействието на психотравмата от ПТП-то. Необходимо е продължително медикаментозно и психо-терапевтично-комплексно лечение, което да омокоти и „зарине“ психотравмата на освидетелстваното лице. Свидетелят П констатира, че баща му В. Л. не е същият човек – преди инцидента пострадалият е бил социално ангажирана личност.

Изготвените и приети по делото заключения, като неоспорени чрез предвидените в ГПК процесуални способности, съдът намира за обективно и компетентно дадени. Събраните свидетелски показания се подкрепят от писмените и експертни доказателства, поради което следва да се кредитират от съда, на основание чл. 172 ГПК.

Съгласно нормата на чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Поначало, причинените неимуществени вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени или поправени, а само да бъдат възмездени чрез парично обезщетение за доставяне на други блага, което придава на обезщетението характер не на компенсаторно, а на заместващо такова. Тази заместваща облага във всеки конкретен случай е различна, зависеща от характера и степента на конкретното субективно увреждане, поради което причинените вреди следва да бъдат определени по тяхната афектационна стойност.

Съгласно ППВС № 4 / 1968 г. понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението - възрастта на пострадалия към момента на настъпване на вредите, общественото му положение, общественото разбиране за справедливост и др. За ориентир при

определяне размера на дължимото застрахователно обезщетение следва да бъдат отчетени конкретните икономически условия и съответните нива за застрахователно покритие към релевантния момент за определяне на обезщетението – настъпилото ПТП.

Ищецът е бил на 61 години към датата на инцидента. Препърпял е травматични увреждания, които са довели до продължителни и силни болки и страдания, продължаващи и до настоящия момент, без изглед за пълното им отшумяване. Понастоящем основните движения в крайниците са възстановени, но с ограничения, налагащи придвижване с помощни средства. Търпи персистиращи болки в областта на травмите (операциите) и бърза уморяемост. Оплакванията, свързани с отока на скротума и изпускането на урина, могат за в бъдеще да се засилят и да предизвикат усложнения.

Оздравителният процес продължава и не може да се определи дали е възможно пълно възстановяване. На фона на доказаните физически страдания, ищецът е и с влошено психо-емоционално състояние, налагащо продължително медикаментозно и специализирано лечение.

Горната съвкупност от претърпени болки и страдания, очертаните прогнози, вкл. и такива аз бъдещо влошаване, мотивират настоящия състав да приеме, че определеното от ВОС обезщетение в размер на 90 000 лева е съразмерно и адекватно, кореспондиращо с тежестта на понесените травми. Горната съвкупност от фактори следва да се преценява в контекста на достигната 61-годишна възраст на пострадалия, който коренно е променил начина си на живот, продължава да търпи болки и страдания и трябва до края на живота си да разчита на помощта на близките си.

Определеното обезщетение отговаря на общественоекономическите условия в страната към 2016 год, индия за което са лимитите на застрахователни покрития по чл. 492 КЗ, макар да нямат самостоятелно значение по отношение на критерия за справедливост /В този смисъл Решение № 42 от 21.05.2021 г. на ВКС по т. д. № 494/2020 г., II т. о., ТК ; [Решение № 31/25 март 2014 г. по т. д. № 1203/2013](#) г. на Второ т. о. на ВКС, [Решение № 217 от 20.12.2017 г. по т. д. № 990/2017](#) . на Второ т. о. на ВКС, [Решение № 15 от 12.02.2018 г. по т. д. № 1423/2017](#) г. на Второ т. о. на ВКС и мн. др./.

Преценката за размер на обезщетението по чл.52 ЗЗД се извършва за всеки конкретен случай по справедливост и вътрешно убеждение, поради което съдът не изследва доводите на въззивника за необходимост от автоматични аналогии с присъдени обезщетения по други казуси.

По твърдяното съпричиняване:

Постоянна и задължителна е практиката на ВКС, обективирана в т. 7 от ППВС № 17/18.11.1963 г., че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното

настъпване, като в случая е от значение наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат. За да бъде намалено обезщетението за вреди, увреденият трябва да е допринесъл по някакъв начин за тяхното настъпване. Необходимо е приносът да е конкретен и да се изразява в извършването на определени действия или въздържане от такива действия от страна на увредения. С действията си или бездействията си увреденото лице трябва да е нарушило предписани от закона правила за поведение и нарушенията да са в пряка причинна връзка с настъпилия вредоносен резултат.

Основното възражение на въззивника е, че пострадалият се е движел с несъобразена скорост, с което е допринесъл за настъпването на вредите, които е претърпял.

Съобразно заключението на вещото лице по допуснатата С АТЕ участниците в процесното ПТП са се движили със средна скорост, като конкретно пострадалият В. Л. – управлявал мотопед, се е движел със скорост в рамките и съобразена със законоустановената скорост за процесния пътен участък, в градски условия. Липсват данни движението в района на местопроизшествието да е било натоварено, което да изисква движението на МПС да се осъществява със значително по-ниска от законоустановената скорост на преминаващите през кръстовището участници в движението. Причината за настъпването на процесното ПТП се дължи на поведението на водача на л.а. „Форд Фокус“, който предприемайки ляв завой е отнел предимството и не е пропуснал преминаващия през кръстовището и движещ се в права посока мотопедист. В заключение експертът е указал, че възможност за предотвратяване на удара при ПТП е имал водача на л.а., който вместо да спре и пропусне преминаването на мотопедиста през кръстовището е започнал извършването на маневра „ляв завой“.

Предвид гореизложеното съдът намира, че ответникът /въззивник/ не е установил с дължимото главно и пълно доказване противоправно поведение на ищеца, съставляващо съпричиняване на вредосния резултат.

По отношение лихвата за забава върху претендираните суми:

Застрахователят дължи законна лихва върху дължимото обезщетение, считано от датата на отправяне на застрахователна претенция към застрахователя по чл. 380 КЗ, на основание чл. 429, ал. 3 КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, доколкото лихвите, прибавени към обезщетението, не надхвърлят застрахователната сума. Тези лихви застрахователят дължи не за собствената си забава, а за забавата на застрахования делинквент, с оглед функционалната обусловеност на отговорността на застрахователя от отговорността на делинквента. Съгласно чл. 429, ал. 3, изр. 2-ро КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, застрахователят дължи на увреденото лице лихвите за забавата на застрахования по застраховка "Гражданска отговорност", считано от по-ранната дата на уведомяване на застрахователя за настъпване на

застрахователното събитие от застрахования делинквент или от увреденото лице, стига лихвите да са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, определен от размера на застрахователната сума. В случая и при липса на други доказателства, съдът приема, че към застрахователя е отправена претенция на **02.10.2019 год.** /л. 90-92/, поради което от посочената дата дължи законна лихва за забава върху застрахователното обезщетение, на основание чл. 429, ал. 3 КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 и чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ. В този смисъл и Решение № 128 от 4.02.2020 г. на ВКС по т. д. № 2466/2018 г., I т. о., ТК; Решение № 167 от 30.01.2020 г. на ВКС по т. д. № 2273/2018 г., II т. о., ТК. В допълнение към гореизложеното, следва да се има предвид, че при първоинстанционното разглеждане на спора, застрахователят – ответник не е въвел възражения за липса на уведомяване и не е предприел оспорване на коментираните писмени доказателства.

В съответствие с изложеното, обжалваното решение следва да бъде частично отменено в частта, в която е присъдена законна лихва върху дължимото обезщетение за периода от 09.10.2016 год. до 03.10.2019 год.

По разпределението на разноските:

Отговорността за разноски следва да се определи според изхода от въззивния спор по претенцията за неимуществените вреди, тъй като същата формира и материалният интерес по делото. Въззиваемата страна претендира разноски в размер на 4 000 лв., съставляващи заплатен адвокатски хонорар по Договор за правна помощ и съдействие. Съобразно материалния интерес минималното възнаграждение по чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения възлиза на 1430 лева, т.е. претендираните разноски надвишават минималните по Наредбата приблизително три пъти. Същевременно, съдът отчита, че спорът пред въззивната инстанция е протекъл в едно съдебно заседание, без събирането на нови доказателства. Следователно основателно се явява възражението за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение като същото следва да се редуцира до размер на 1500 лева.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 70/15.03.2021 год. , постановено по т.д.№ 940/2020 год. по описа на ВОС, в частта, с което съдът е осъдил ЗД „БУЛ ИНС“ АД да заплати на В. АТ. Л., ЕГН *****, от гр. Белослав, ул. „Трети Март“ № 20, обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 60 000 лв. до присъдените 90 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания вследствие причинените му телесни повреди при ПТП на 01.10.2016 г., в гр. Белослав, обл. Варна, причинено от водача на застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при горепосоченото застрахователно дружество

лек автомобил „Форд Фокус“, с ДК № В 7262 ВХ, управляван от Н П Н, ведно със законната лихва от 03.10.2019 г. до окончателното изплащане на сумата, на основание чл. 432 КЗ и чл. 497 КЗ вр. чл. 86 ЗЗД.

ОТМЕНЯ решението в частта, с която е присъдена законна лихва върху главницата за периода от 09.10.2016 г. до 02.10.2019 г. вкл.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 , с адрес София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87, ДА ЗАПЛАТИ на В. АТ. Л., ЕГН *****, от гр. Белослав, ул. „Трети Март“ № 20, сумата от 1 500 лева, представляваща разноси за въззивното разглеждане на спора, на основание чл.78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС при условията на чл. 280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____